

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

judicium. Quare necessaria fuit auctoritas Imperatoris, non solum pro iuvanda executione decreti pontificij, sed etiam ut jure à prædecessoribus suis ad se transmissio propria auctoritate decerneret. Quoniam tamen, ut dixi, restitutio illa nihil detrimenti afferebat quaestioni principali, Concilium in actione octava retrahens causam Theodoretij, ab eo exegit ut conceptis verbis anathema diceret Nestorio & Eutycheti. Ac res eò processit ut parum abfuerit quin is cum ignominia & dedecore pelleretur à synodo, eò quòd cum desideris patrum statim satisfacere debuisset, damnando aperte & uno verbo hæresim Nestorij, orationem orsus est ut fidem suam explicaret. Post emissam itaque à Theodoro fidei professionem, Paschasius Leonis Papæ Legatus dixit: *Hoc iudicio sanctissima & venerandissima synodus, insuper verò & nostra humilitas, reddi ei Ecclesiam propriam definit; ea tamen conditione, si in fide constans esset. quod omnium Episcoporum suffragiis comprobatum est, & imperiali auctoritate confirmatum à iudicibus: Gloriosissimi Indices dixerunt: Secundum decretum sancti Concilij Theodoretus sanctissimus Episcopus Ecclesiam civitatis Cyri recipiat. Mentionem autem hoc loco faciunt decreti Concilij, quod definitivum erat.*

V. Quare Leo ipse, tamen scribat primam causæ Theodoretij cognitionem ad se pertinere, agnoscit tamen definitivum decretum debere fieri in synodo. Hæc sunt ejus verba in epistola LXXIII. ad Theodoretum, in qua agit de restitutione ejus: *Gloriamur in Domino -- qui nullum nos in fratribus detrimentum habere permisit, sed quæ nostro prius ministerio definitæ, univèrse fraternitatis irretractabili firmavit assensu, ut verè à se prodiiisse ostenderet quod prius à prima omnium sede formatum, totius Christiani orbis iudicium recepisset, ut in hoc quoque capiti membra concordent.*

VI. Sed hoc loco observandum est Theodoretum, qui Romanum Episcopum appellaverat, cupientem patrocinari huic sedi quæ restitutionem suam procuraverat, collectioni canonum à se adornate inferuisse XXI. canones Sardicenses. Extat enim in Bibliotheca regia vetus codex MS. Theodoretij nomine insignitus, quo canonum collectio continetur in quinquaginta Titulos distributa. Constat autem ex canonibus Nicænis, Ancyranis, Neocæsariensis, Sardicenses, Constantinopolitanis, Ephesinis, & XXXVII. Chalcedonensibus; præter canones Basilij & LXXXV. apostolicos. In calce hujus collectionis extat collatio Novellarum Iustiniani, quam Ioannes Scho-

lasticus Patriarcha Constantinopolitanus elaboravit. Sed collectio illa cum privato Theodoretij usui concinnata esset, confirmata non fuit à Concilio Chalcedonensi. Certum quidem est Concilium illud in canone primo tribuisse auctoritatem cuidam canonum collectioni, ex qua nonnulli canones laudantur in actis Concilij. Verum ea non complectebatur canones Sardicenses; ut constat ex collectione Latina Dionysij Exigui, quæ nihil aliud est quàm versio Græcæ collectionis à Concilio Chalcedonensi approbatæ, quemadmodum observavimus in capite quinto hujus libri.

CAPVT IX.

Synopsis.

I. De appellatione sancti Ioannis Chrysostomi Episcopi Constantinopolitani. Eam non iudicavit Summus Pontifex, ut vulgo existimant.

II. Chrysostomus vocatus in jus à Theophilo Episcopo Alexandrino, eum recusavit. Tum provocavit ad Concilium Oecumenicum. Faltione quorundam Episcoporum repellitur ab Arcadio Imperatore, qui primam sententiam jubet mandari executioni. De hoc agendi modo expostulat Chrysostomus apud Innocentium Papam, Venerium Episcopum Mediolanensem, & Chromatium Aquileiensem. Eum in communionem suam recipit Innocentius. Tum ad extinguendum hoc malum necessariam esse ait universalem synodum, qua coacta non est. Tum soluta communio Ecclesiarum.

III. Itaque Chrysostomi appellatio interposita fuit ad Concilium Oecumenicum; & suscepta ab Imperatore, à Summo Pontifice, & ab Episcopis Italis. Censuit Innocentius Papa appellationem & cetera qua interim contingere suspensisse effectum iudicij lati adversus Chrysostomum. Implicata est hæc causa ob precipitem damnationem Chrysostomi factam ante responsum Episcoporum occidentalium.

IV. Schisma duravit donec orientales Chrysostomi nomen reposuerunt in diptychis Ecclesie. Explicatus Damasi locus, qui ait sedem apostolicam, etiam solam, absolvisse Chrysostomum. Tum vulgata persuasio destruitur.

I. **E**XEMPLA appellationum supra allata pertinent ad depositiones ob causam fidei decretas. Sed prætermittendum non est exemplum valde illustre, quod ad solam disciplinam pertinet, editum in magno viro ac sanctissimo Iohanne Chrysostomo Episcopo Constantinopolitano. Vulgò scribitur appellatum ab eo fuisse Innocentium primum Pontificem Romanum, hunc verò cassasse iudicium à synodo orientali latum adversus Chrysostomum. Sed si negotium istud penitiùs introspeciat, constabit eam in hac causa fuisse Romani Pontificis auctoritatem, ut egressa non fue-

Vide lib. 1. cap. 1. §. 2.

ait modum qui per illas tempestates illi præscriptus erat, sed auctoritatem illum suam totam integram retinuisse; non ita tamen ut appellationem judicaverit tanquam devolutam ad apostolicam sedem, ut vulgò existimant.

Vide supra cap. 1.
p. 11.

I. I. Dicta Chrysofomo dies est à Theophilo Episcopo Alexandrino & triginta Episcopis Ægyptiacis, à quibus vocatus est in jus apud suburbium quoddam urbis Chalcedonensis. Chrysofomus Theophilum recusavit, ob inimicitias capitales; & judicari se ab eo non posse pronuntiavit, quòd iudex esset incompetens. Præceperat enim canon secundus synodi Oecumenicæ secundæ ne Ægyptij Episcopi judicent Thracicos, in quibus erat Constantinopolitanus. Tum provocavit ad Concilium Oecumenicum, expurgaturum asseverans si notitiam criminum & copiam diluendi habuerit. At illi, nulla habita ratione appellationis, sententiam depositionis in eum tulerunt. Dein ab Imperatore Arcadio pellitur, sed biduo post revocatur. In Ecclesiam autem regreditur majori Episcoporum numero stipatus quàm essent illi à quibus fuerat condemnatus. Urget verò celebrationem Concilij, appellationi suæ insistent, quæ suscipitur ab Imperatore, à quo literæ exeunt pro convocazione Concilij. Interim turbulenti aliquot Episcopi, quibus gratia Imperatricis Eudoxiæ præstò erat, pronuntiant restitui non posse Chrysofomum adversus primam depositionem, quòd in Ecclesiam regressus foret in expectata sententia majoris synodi, contempto videlicet canone duodecimo Antiocheno, cui pravam omnino interpretationem adhibent. Dein ab Arcadio Imperatore obtinent ut prima sententia custodiatur, & publica auctoritate mandetur executioni. De hoc agendi modo expostulat Chrysofomus apud Innocentium Papam, Venerium Episcopum Mediolanensem, & Chromatium Aquileiensem; ut scribit Palladius in vita Chrysofomi. Extat autem ejus epistola ad Innocentium: qua Pontificem rogat ut in superhabito iudicio illo, quod omni ex parte irritum est, eum conservet in communione sua & Episcoporum occidentali, scribatque in orientem hæc iniquè facta non habere robur, sicut neque ex sua natura habent. At Pontifex Chrysofomum recipit in suam communionem. In epistola verò ad clerum & populum Ecclesiæ Constantinopolitanæ data ait indignum & intolerabile prorsus videri facinus illud, dejectum per vim Episcopum, non servato iudicij specimine, & adversus canones. Ad dicit, ad sopiendos talium procellarum mo-

Epist. Ioannis
Chryf. ad Innoc.
& epist. Innoc. ad
clerum C. P.

Syromenit.

tus necessarium sibi videri ut univèrsalis synodus congregetur, quam dudum etiam cogendam esse censuerat. Eam ob rem Honorius Imperator Occidentis fratrem suum Arcadium orat ut orientales Episcopos congregari jubeat apud Thessalonicam, quæ Occidentis urbs erat. Negat Arcadius, Tum occidentalium & orientalium Ecclesiarum communio solvitur & dissociatur, quæ redintegrari non potest, nisi orientales in communionem suam recipiant memoriam sancti Ioannis Chrysofomi, qui interim obierat in exilio.

I. I. I. Ex hac narratione colligitur, non quidem Chrysofomum provocasse ad Summum Pontificem, aut appellationem ejus à Papa judicatam fuisse, sed appellationem ab eo interpositam ad Concilium Oecumenicum, susceptam esse ab Imperatore pro more illius seculi, ei porro appellationi consensisse Papam & Episcopos Italos, qui cura sua id dein egerunt apud Imperatores ut Concilium convocaretur. Sed non eo loci subsistit Innocentius. Censuit enim cum Episcopis Italis appellationem interpositam ante depositionem, ac postea renovatam, & manifestas iudicij hujus nullitates, iudicij effectum suspendisse, communionemque suam subtraxit orientalibus, donec illi sententiæ suæ accederent. Congruit aliquatenus ea historia cum causa Athanasij, imò validior est causa Chrysofomi, ex eo capite, quòd appellatio ejus ad futurum Concilium suscepta sit ab Imperatore & à Pontifice Romano. Rursus altera quoque nullitas proferebatur adversus secundam depositionem, quæ occidentalium animos iriritavit, qui contumeliam hinc sibi irrogari censuerunt. Theophilus eum Episcopus Alexandrinus & Ioannes Chrysofomus Legatos suos miserunt ad Episcopos Romæ & Italiæ, ut communi consensu huic perturbationi remedium adhiberi posset. Et tamen inexpectata responsione Episcoporum occidentali, qui ab utraque parte per Legatos consulti fuerant, præcipitatum in Oriente fuit Chrysofomi iudicium, post quod pulsus est in exilium. Interim synodus Episcoporum Romæ & Italiæ censuit terminandas esse controversias illas in Concilio generali, nullam verò partium abstinentiam esse à communione ante iudicium ejusdem Concilij. Isthæc quidem docet Palladius. Sed præterea extat Honorij Augusti epistola ad Arcadium fratrem, quæ idipsum docet, cujus verba magni momenti sunt. Sic autem habet: *Erat inter Episcopos causa que collato tractatòque consilio deberet absolvi. Missi ad sacerdotes urbis æterna atque Italia mira-*

que

CAPVT X.

Synopsis.

que ex parte Legati. Expectabatur ex omnium, id est, orientalium & occidentalium, auctoritate sententia informatura regulam discipline. Integrum nempe esse debuerat, nec quicquam novari, dum definitio deliberata procederet; cum interea mirum quoddam precipitium festinationis exarsit, ut non expectatis literis Sacerdotum qui fuerant mutua parvum legatione consulti, non examinatis rebus, in exilium truderentur antistes, animadversioni prius addicti quam sententiam iudicij episcopalis experti. Denique quam immatura illa damnatio fuerit, res probavit. Namque hi quorum expectabatur auctoritas, pacifica Ioanni Episcopo communionem permitta, faciendam concordiam censuerunt, nec quemquam putarunt ante iudicium consortio repellendum. Quid nunc aliud superest quam ut catholicam fidem schismata in diversum dissociata dilacerent?

IV. Sanè schisma inter Ecclesias duravit donec Episcopi Constantinopoleos & Antiochiæ nomen Chrysostomi reposuerunt in diptychis Ecclesiæ, id est, in libris in quibus descripta erant nomina Episcoporum defunctorum; quæ in Liturgia recitabantur, ut eorum memoriæ communicaretur, precèsque pro eis fierent. Cyrillus Episcopus Alexandrinus, Theophili successor, acriter contendit id fieri non debere, scripta ad Atticum Episcopum CP. gravissima epistola, qua aiebat id contra canones esse & adversum auctoritatem iudicij pro depositione latis, neque ea ratione revocandam esse pacem Ecclesiæ ut interim vulnus atrocissimum canonibus infligatur. Attamen rediit occidentalibus & orientalibus concordia post restitutionem nominis Chrysostomi. Quare non sine causa scribere hæc potuit Papa Gelasius in epistola ad Episcopos Dardaniæ: *Ioannem Constantinopolitanum synodus etiam catholicorum Prasulum certè damnarat; quem simili modo sedes apostolica, etiam sola, quia non consensit, absolvit. Quæ tamen verba non ita intelligenda sunt, tamen ea sit multorum persuasio, ut hinc colligi videatur synodum non esse executionem absque confirmatione Summi Pontificis. Nam nihil aliud hinc erui potest quam sedem apostolicam non consensisse executioni huius iudicij adversus Chrysostomum latis, tum quia ipse appellaverat, tum etiam quod irritum prorsus & nullum censendum illud esset, orientales verò, cum nihil ex obstinata severitate Pontifex Romanus remitteret, necessitate quadam coactos cessasse eius voluntati, ut pacem Ecclesiarum ea occasione interruptam restituerent.*

Tom. II.

669

I. Ioannes Patriarcha Alexandrinus à Petro Moggo dejectus, Papam Simplicium appellavit.

II. Summi Pontifices non solum cognoscebant de appellationibus orientalium, sed etiam primam causam cognitionem in se trahebant, si de heresi ageretur. Materia enim fidei est causa communis. Eo iure usus est Celestinus adversus Nestorium.

III. Si post damnatam heresim Patriarcha adhaerent hereticis, deponi poterant à Summo Pontifice & synodo Romana, absque Concilio Oecumenico. Tunc enim Papa se prestat executorem sententiae late adversus heresim. Probatur ex Gelasio.

IV. Gregorius magnus iudicavit appellationes interpositas à sententiis Patriarcha Constantinopolitani.

I. **M**AGNI etiam momenti est appellatio Ioannis Patriarchæ Alexandrini, quem Petrus Moggus hereticus, iubente Imperatore Zenone, & consentiente Acacio Episcopo Constantinopolitano, episcopatu deturbavit. Imploravit dejectus ille auxilium Calendonis Patriarchæ Antiocheni; ex cuius & synodi Orientis sententia Papam Simplicium appellavit, ut scribit Liberatus Archidiaconus Ecclesiæ Carthaginensis in capite XVIII. Breviarij: *Ioannes ingressus est ad Calendonem Patriarcham; & sumptis ab eo intercessionis synodicaliteris, Romanum Pontificem appellavit, sicut fecit & beatus Athanasius; & suasit scribere pro se Acacio Constantinopolitano.*

II. Non solum autem Summi Pontifices cognoscebant de appellationibus Episcoporum & Patriarcharum Orientis, quando agebatur de fide, sed etiam primam causam cognitionem ad se trahebant, si forte in heresim incidissent. Nam quia materia fidei est causa communis & generalis, quæ ad universam Ecclesiam pertinet, ut supra dixi, necesse est ut heresis ab omnibus Episcopis damnetur, præcipue verò à Romano, qui caput est unitatis, & qui cum primam sedem obtineat, ferre debet primam sententiam; *cujus debet esse prima sententia*; ut loquitur Facundus Hermianensis. Eoque iure usus est Celestinus Papa adversus Nestorium.

III. At si jam heresis in synodo damnata fuisset, quemadmodum Eutychniana in Concilio Chalcedonensi, tum, si Patriarchæ communionem hereticorum amplectebantur, deponi poterant à Summo Pontifice & synodo Romana, neque necessaria erat synodus Oecumenica. Eo enim casu Papa

Tt